

Просування прокурора по службі відбувається в таких напрямках: на вищу посаду; на рівнозначну посаду з урахуванням специфіки знань і професійних компетентностей фахівця; на нижчу посаду (в разі оптимізації штату, за власним бажанням, за станом здоров'я, за результатами проведення атестації).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми професійної підготовки суддів, прокурорів та працівників правоохоронних органів : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 23 квіт. 2009 р.) / [редкол.: Г. П. Серeda (відп. ред.), М. К. Якимчук, В. М. Куц та ін.]. - Київ : Генеральна прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України, 2009. - 80 с.

Бурак Марія Василівна - старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем кримінальної поліції навчально - наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

НЕЕФЕКТИВНІСТЬ АНТИМОНОПОЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНИМ ІНТЕРЕСАМ І БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Статтею 1 Закону України «Про природні монополії» від 20 квітня 2000 р. № 1682-III передбачено, що природна монополія - це стан товарного ринку, за якого задоволення попиту є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), які виробляють суб'єкти природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами). Таким чином, попит на відповідному товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги) [1].

У п. 2 ст. 42 Конституції України закріплено, що держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності від зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірного обмеження конкуренції та недобросовісної конкуренції. Види і межі монополії визначає закон [2].

Антимонопольна політика є одним з важливих компонентів економічної стратегії держави. З одного боку, вона визначає соціальне становище громадян у державі, а з іншого - рівень економічного розвитку країни, ступінь конкурентності ринку тощо.

Необхідність безперервного вдосконалення антимонопольного законодавства можна пояснити постійним пошуком фірмами-порушниками нових способів досягнення закономірності антиконкурентних дій або монопольного становища.

Процес монополізації економіки має негативні наслідки, тому Україна потребує провадження активної антимонопольної політики.

Основними проблемами, пов'язаними зі зловживанням монопольним становищем вважають: нав'язування певних умов договору, що ставлять контрагентів у нерівне становище, чи умов, які не пов'язані з предметом договору (нав'язування непотрібного контрагенту товару); обмеження або призупинення виробництва, вилучення з обігу товарів задля створення, підтримання на ринку дефіциту чи встановлення монопольних цін; повна або часткова відмова від реалізації чи закупівлі товару за відсутності альтернативних джерел постачання або збуту з метою створення, підтримання на ринку дефіциту чи встановлення монопольних цін; інші дії, спрямовані на створення перешкод доступу до ринку, виходу з нього інших підприємств; установлення дискримінаційних цін (тарифів, розцінок) на свої товари, що обмежує права окремих споживачів.

Реальне завдання антимонопольної політики полягає в тому, щоб забезпечити державний контроль діяльності монополії і унеможливити зловживання монопольним становищем.

В умовах ринкової трансформації економіки України новим і актуальним є питання захисту конкуренції та

недопущення зловживання ринковою владою монополістичними структурами. Сьогодні надмірний рівень монополізації не лише зберігся з минулих років, а й певною мірою збільшився, оскільки держава, послабивши контроль виробників, своєчасно не впровадила механізм їх обмеження через створення умов і підтримку конкуренції.

З метою вдосконалення державного регулювання природних монополій неефективність наявних механізмів й антимонопольної політики, що ускладнює створення конкурентного середовища в економіці, визнано загрозою національним інтересам і національній безпеці. Для забезпечення захисту конкуренції у сфері підприємницької діяльності, недопущення зловживання монопольним становищем на ринку і вдосконалення антимонопольної політики, відповідно до статей 42, 102 та 106 Конституції України й ст. 10 Закону України «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003 р. № 964-ГУ, було прийнято Концепцію про вдосконалення державного регулювання природних монополій, схвалену Указом Президента України від 27 вересня 2007 р. № 921/2007 [3].

Реалізація Концепції повинна забезпечити істотне підвищення ефективності державного регулювання діяльності на ринках природних монополій та суміжних ринках, сприяти отриманню споживачами якісних товарів, послуг у необхідному обсязі за економічно обґрунтованими цінами, захищати права й інтереси споживачів товарів, вироблених (реалізованих) на ринку, що перебуває у стані природної монополії, та суміжних ринках, а також забезпечити подальше зміцнення економічного потенціалу держави та підвищення її міжнародного авторитету.

Згідно зі ст. 7 Закону України «Про основи національної безпеки України», основними напрямками державної політики з питань національної безпеки визначено вдосконалення антимонопольної політики та механізму державного регулювання природних монополій [4].

Відтак, реформування системи забезпечення національної безпеки є одним з найактуальніших для держави питань сьогодення і визначено головним пріоритетом держави за

Стратегією сталого розвитку «Україна - 2020», схваленою Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 [5].

Стратегія передбачає, що одним із векторів розвитку держави має бути забезпечення процвітання, реалізація структурних реформ та, як наслідок, підвищення стандартів життя. Україна повинна стати державою з сильною економікою, яка володіє передовими інноваціями. Для цього, передусім, необхідно відновити макроекономічну стабільність, сприятиме стійкому зростанню економіки екологічно невиснажливим способом, створити сприятливі умови для ведення господарської діяльності та прозору податкову систему. Також вектор розвитку передбачає реформу захисту економічної конкуренції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про природні монополії [Електронний ресурс] : Закон України від 20 квіт. 2000 р. № 682-III. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1682-14>. - Назва з екрана.

2. Конституція України [Електронний ресурс] : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. - Назва з екрана.

3. Концепція про вдосконалення державного регулювання природних монополій [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 27 верес. 2007 р. № 921/2007. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/en/921/2007>. - Назва з екрана.

4. Про основи національної безпеки України [Електронний ресурс] : Закон України від 19 черв. 2003 р. № 964-ГУ. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>. - Назва з екрана.

5. Про Стратегію сталого розвитку «Україна - 2020» [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>. - Назва з екрана.